

De Zuyd-visie op de betekenis van praktijkgericht onderzoek

Zuyd
Hogeschool

ZU
YD

Inhoud

Voorwoord	3
1 Inleiding	4
2 Praktijkgericht onderzoek	6
3 Betekenis van praktijkgericht onderzoek voor opleidingen	8
4 Betekenis van praktijkgericht onderzoek voor het werkveld	10
5 Betekenis van praktijkgericht onderzoek voor communities	12
6 Betekenis van praktijkgericht onderzoek voor talentontwikkeling	14
7 Betekenis van praktijkgericht onderzoek voor kennisontwikkeling	16
Tot slot	18

Voorwoord

De opleidingen van Zuyd Hogeschool geven vorm aan de passie voor de ontwikkeling van de student door studeerbare en inhoudelijk actuele curricula, met een nadruk op de verbinding met het onderzoek en de partners in het werkveld. De integratie van het onderzoek in het onderwijs vindt plaats door een nauwe samenwerking tussen de lectoraten en de opleidingsteams, want alleen zo zorgen we ervoor dat studenten zich kunnen ontwikkelen tot kritische, ondernemende en startbekwame professionals met een onderzoekende houding.

Het onderwijs en het praktijkgerichte onderzoek in de hogeschool worden in de samenhang gezien als het primaire proces. Dit vraagt – naast een visie op onderwijs – om een visie op praktijkgericht onderzoek. In deze onderzoeksvisie geven we aan op welke wijze het praktijkgerichte onderzoek betekenisvol is voor: 1) opleidingen, 2) het werkveld, 3) community-vorming, 4) talentontwikkeling en 5) kennisontwikkeling. We spreken nadrukkelijk niet over wat het praktijkgerichte onderzoek is en hoe het moet worden vormgegeven. Door eerst na te gaan hoe het onderzoek betekenisvol kan zijn voor bovengenoemde aspecten, maakt dat er daarna nagedacht wordt over de vormgeving van het onderzoek. Hierdoor leveren we een bewustere bijdrage aan dat wat in het onderwijs, het werkveld en vanuit een maatschappelijk perspectief wenselijk is.

De visie op praktijkgericht onderzoek sluit goed aan bij onze visie op *eigentijds hoger beroepsonderwijs*². In onze onderwijsvisie zetten we in op onderwijs dat: 1) activerend met technologie, 2) inhoudelijk actueel met onderzoek, 3) praktijkgericht met en voor het werkveld, 4) inclusief in verbondenheid en 5) in hoge mate flexibel is. In beide visies benadrukken we de integratie van het onderzoek in het onderwijs, en daarmee is de directe koppeling tussen de twee visies gelegd. Ook werken we in beide visies het belang van de samenwerking met het werkveld uit, want zowel voor onderwijs als onderzoek is deze samenwerking essentieel om de passie voor de ontwikkeling voor de studenten en voor de (Eu)regio vorm te geven. Daarnaast werken we vanuit de onderwijsvisie aan inclusiviteit en verbondenheid. Het erbij horen in een community is daarbij leidend. De communityvorming beschrijven we ook in deze onderzoeksvisie, want samen met docenten, docent-onderzoekers, studenten, lectoren en professionals uit het werkveld dragen we bij aan nieuwe inzichten, oplossingen en innovaties voor het werkveld. De samenhang in de beide visies toont de verbinding die Zuyd in de praktijk maakt en helpt de hogeschool zich als kennisinstelling goed te positioneren in een steeds veranderende samenleving.

Deze onderzoeksvisie is in gezamenlijkheid met de lectoren van Zuyd opgesteld en vervolgens besproken met directeuren en opleidingsmanagers en met de medezeggenschap. In onze visie erkennen we vanuit de betekenis van het onderzoek de verschillende vormen van en perspectieven op onderzoek, passend bij de verschillende disciplines, zoals techniek, zorg en welzijn, economie en de kunsten. In onze visie benadrukken we – rekening houdend met de perspectieven op onderzoek in verschillende disciplines – de gemeenschappelijkheid en betekenis van het onderzoek voor Zuyd Hogeschool.

Juni 2021
College van Bestuur

² Zuyd Hogeschool (2021). *De Zuyd-visie op eigentijds hoger beroepsonderwijs*. Heerlen, Zuyd Hogeschool.

Inleiding

Zuyd Hogeschool heeft passie voor ontwikkeling hoog in het vaandel staan². We richten deze passie op de succesvolle ontwikkeling van studenten tot goed opgeleide professionals met een kritische en onderzoekende houding, die kunnen bijdragen aan de ontwikkelingen in het werkveld, tijdens de studie en daarna³. Het bijdragen aan de veranderingen in de samenleving is ook onderdeel van die passie. Dit realiseren vraagt een sterke integratie tussen het opleiden van studenten en het praktijkgerichte onderzoek dat we bij Zuyd mede in samenwerking met het werkveld uitvoeren. Vanuit dit uitgangspunt hebben we een visie op de betekenis van het praktijkgerichte onderzoek ontwikkeld. Deze visie geven we in onderstaand kader in het kort weer en werken we in het document verder uit.

De Zuyd-visie op de betekenis van praktijkgericht onderzoek

Praktijkgericht onderzoek is onderzoek dat aansluit bij maatschappelijke vraagstukken, waarbij de onderzoeksvragen veelal samen met het werkveld worden geformuleerd. In het, op evidentie gebaseerde, onderzoek wordt samen met verschillende regionale, nationale en ook internationale partners gezocht naar inzichten, oplossingen, innovaties of aanpakken ten aanzien van die vraagstukken, om bij te dragen aan de veranderingen in de samenleving. De kracht van de impact die we met het onderzoek nastreven ligt in het betrekken van studenten en docenten en de verbinding in een beroeps-community die leidt tot creativiteit, ondernemerschap en kritisch innovatievermogen. Door het praktijkgerichte onderzoek samen met lectoren, studenten, docent-onderzoekers en de professionals uit het werkveld op te zetten en uit te voeren, zetten we in op duurzame kennisontwikkeling en valorisatie, en leiden we studenten met inhoudelijk actueel onderwijs op tot betekenisvolle en waardevolle startende professionals. Het praktijkgerichte onderzoek, dat goed geïntegreerd is in het onderwijs van de hogeschool, draagt bij aan talentontwikkeling; niet alleen de talenten van de studenten, maar ook van de docenten en medewerkers van de hogeschool en de professionals in het werkveld in de (Eu)regio en daarbuiten.

² Zuyd Hogeschool (2019). *Strategie 2023, Passie voor ontwikkeling*. Heerlen, Zuyd Hogeschool.

³ Zuyd Hogeschool (2021). *De Zuyd-visie op eigentijds hoger beroepsonderwijs*. Heerlen, Zuyd Hogeschool.

Kijkend naar deze visie, zijn er verschillende elementen te benoemen die in het hart van de visie liggen. In ons perspectief kan de betekenis van praktijkgericht onderzoek op vijf aspecten worden geduid. Het onderzoek heeft betekenis voor:

- opleidingen: door inhoudelijke en onderzoekmatige inbreng ontwikkelen we inhoudelijk actuele opleidingen;
- het werkveld: door onderzoek ingegeven door het werkveld en gericht op maatschappelijke vraagstukken dragen we bij aan duurzame veranderingen in de samenleving;
- communities: door projecten met professionals uit het veld, docenten en studenten wordt de communityvorming versterkt;
- talentontwikkeling: door praktijkgericht onderzoek dragen we bij aan talentontwikkeling van studenten, docenten en professionals;
- kennisontwikkeling: door onderzoek, gebaseerd op evidentie, dragen we bij aan kennisontwikkeling die gedeeld kan worden met studenten, docenten, het werkveld, vakgenoten en andere belangstellenden.

In dit visiedocument beschrijven we eerst kort wat we onder praktijkgericht onderzoek verstaan en daarna worden de vijf componenten van de visie op de betekenis van praktijkgericht onderzoek toegelicht.

2

Praktijkgericht onderzoek

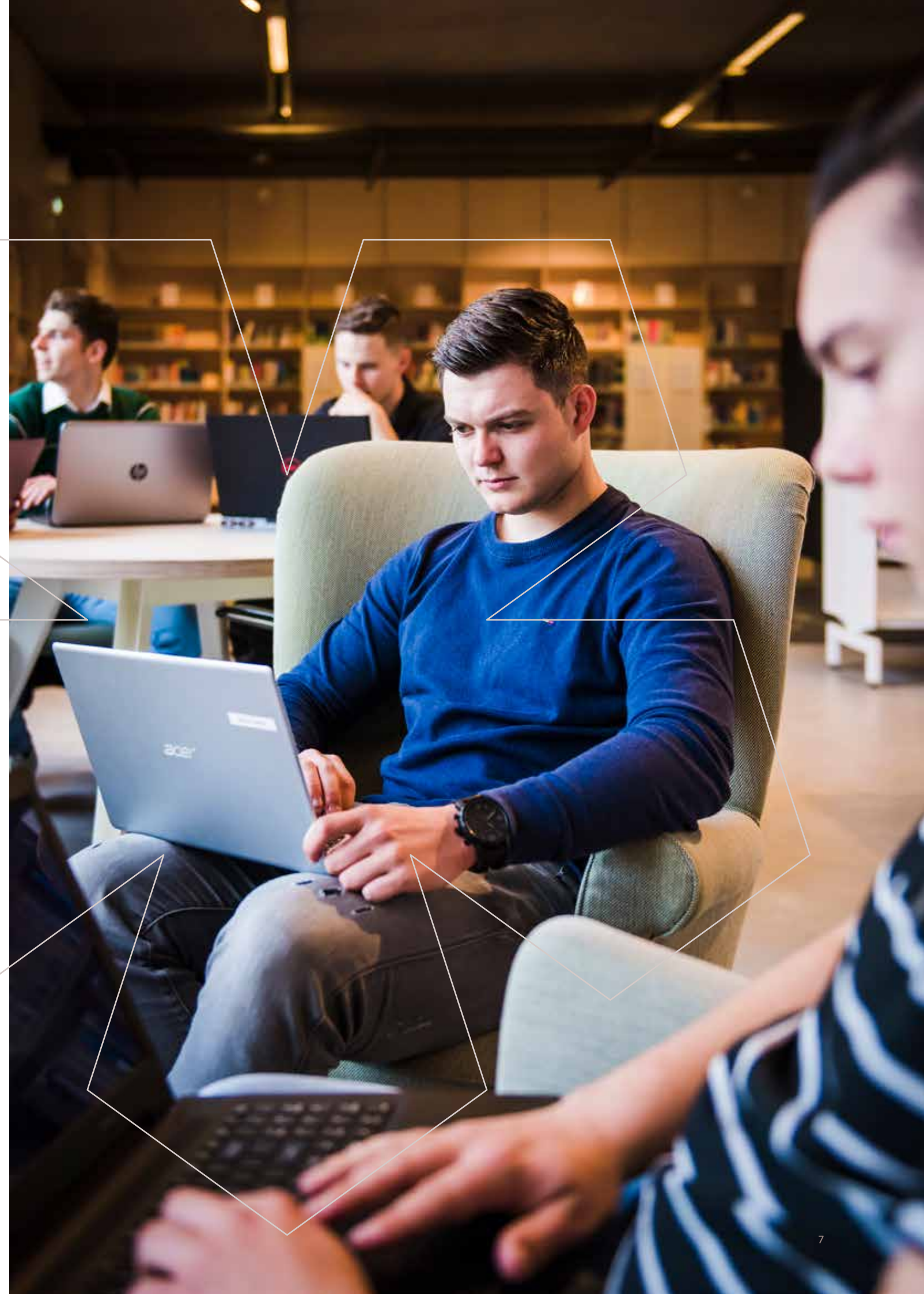
Bij praktijkgericht onderzoek⁴ wordt gestart vanuit actuele vragen uit de praktijk en dat maakt dat dit type onderzoek een hoge maatschappelijke waarde kent. Het doel van het onderzoek is om veranderingen in de samenleving te duiden en bij te dragen aan de veranderende maatschappij. De vragen uit de praktijk worden veelal via vraagarticulatie verkend en omgezet in gerichte onderzoeksvragen. De onderzoeksvragen zijn vervolgens leidend voor de te kiezen onderzoeksmethode; bijvoorbeeld de keuze voor kwalitatief of kwantitatief onderzoek of een mix, of de keuze voor een bepaalde methodiek, zoals ontwerpgericht onderzoek. Bij de uitwerking van het onderzoek zijn de kwaliteitscriteria zoals geformuleerd in het Brancheprotocol Kwaliteitszorg Onderzoek⁵ leidend, om ervoor te zorgen dat het onderzoek betrouwbaar en valide is.

Bij het uitvoeren van praktijkgericht onderzoek wordt gebruikgemaakt van al bestaande inzichten en evidenties⁶. We exploreren en zoeken naar inzichten, aanpakken, oplossingen en we werken in het praktijkgerichte onderzoek aan innovaties in veelal specifieke settingen. De praktijkresultaten en -kennis die het oplevert dragen bij aan de kennis in de totale kennisketen. We nuanceren daarbij het onderscheid dat vaak wordt gemaakt tussen het academisch meer fundamenteel onderzoek en het praktijkgericht onderzoek, en daarmee de scheiding tussen het onderzoek aan universiteiten en aan hogescholen. Zowel het academisch als het praktijkgericht onderzoek neemt in verschillende disciplines verschillende vormen aan en kent verschillende relaties. Het is discipline-afhankelijk op welke manieren er meerwaarde kan ontstaan tussen onderzoek dat aan universiteiten en onderzoek dat aan hoger onderwijsinstellingen is verbonden. Wij als Zuyd Hogeschool ondersteunen het praktijkgericht onderzoek dat binnen de eigen discipline op relevante manieren wordt ontwikkeld en dat op passende wijze synergie en samenwerking zoekt in de kennisketen.

⁴ Ministerie OCW, Vereniging Hogescholen, & SIA (2019). *Verkenning Praktijkgericht Onderzoek op Hogescholen*. Den Haag.

⁵ Vereniging Hogescholen (2015). *Brancheprotocol Kwaliteitszorg Onderzoek 2016-2022*. Den Haag, Nederland.

⁶ Neelen, M., & Kirschner, P. A. (2020). *Evidence-informed learning design: Creating training to improve performance*. London: Kogan Page Publishers.

3

Betekenis van praktijkgericht onderzoek voor opleidingen

De studenten bij Zuyd worden tijdens hun studie opgeleid tot vakbekwame, nieuwsgierige en onderzoekende professionals die geleerd hebben kritisch te reflecteren op hun eigen beroepspraktijk, onderzoekend en innovatief te zijn, en in staat te zijn om over hun eigen vakgebied heen te kijken door multidisciplinaire samenwerking⁷ dat deze vaardigheden en attitudes stimuleert. Dit vraagt inhoudelijk actueel onderwijs. De onderzoekspraktijken en -resultaten van onze lectoraten, docent-onderzoekers en studenten dragen bij aan de actualiteit van onze curricula en de innovatie van de beroepspraktijk.

Praktijkgericht onderzoek en onderwijs kunnen op uiteenlopende manieren worden verbonden. De wijze waarop dat wordt uitgewerkt moet passen bij de ambities van de academies, de opleidingen en de lectoraten, en niet op de laatste plaats moet het inhoudelijk aansluiten bij de maatschappelijke en kennisvraagstukken uit het werkveld.

De lectoren en docent-onderzoekers dragen bij aan de inhoudelijke en onderwijskundige vormgeving van de curricula. Dat gebeurt op verschillende passende manieren, zoals bijvoorbeeld het matchen van afstuderende studenten met onderzoeksopdrachten vanuit de behoeftes van het werkveld en het – in alle jaren van de opleiding – samen werken aan onderzoeksopdrachten in Centres of Expertise, praktijkleerwerkplaatsen, onderzoeksateliers, laboratoria of skills labs binnen een professionele onderzoeksomgeving. Zo ontwikkelen studenten de onderzoeksvaardigheden, studeren ze tegelijkertijd in inhoudelijk actuele opleidingen en brengen ze het werkveld verder, in het heden en voor de toekomst. Het onderwijskundig onderzoek ondersteunt vanuit een didactisch perspectief de opleidingen bij het innoveren van het onderwijs, waarbij de focus op docentprofessionalisering ligt.

De docenten in de lectoraten kunnen participeren in een curriculumcommissie of kunnen bijvoorbeeld verantwoordelijk zijn voor bepaalde leerlijnen en zo bijdragen aan de vertaling van onderzoekspraktijken en -resultaten naar het onderwijs. Onderzoeklijnen van lectoraten kunnen zijn afgestemd op uitstroomprofielen van opleidingen; studenten kunnen daar dan in participeren. De lectoraten leveren tevens een bijdrage aan de ontwikkeling van specifieke minoren. De onderzoeklijnen zijn waar inhoudelijk mogelijk afgestemd op regionale en innovatieve transitithema's. Zo koppelen we de thema's die in de regio spelen aan ons onderwijs en leiden we samen met de professionals uit het werkveld studenten op die als startende professionals in de beroepspraktijk hun weg kunnen vinden.

⁷ Zuyd Hogeschool (2020). *De Zuyd-visie op eigentijds hoger beroepsonderwijs*. Heerlen, Zuyd Hogeschool.

City Deal Kennis Maken Maastricht

In totaal werken acht verschillende opleidingen van Zuyd Hogeschool mee aan het project City Deal Kennis Maken Maastricht: een multidisciplinair leefbaarheidsproject onder leiding van het lectoraat Smart Urban Redesign van Zuyd Hogeschool, in samenwerking met de gemeente Maastricht en Maastricht University. Ruim vijftig studenten uit dertien landen en van verschillende studierichtingen, werkten tijdens de vierde editie van de International Design Week Maastricht aan presentaties die de leefbaarheid in de Maastrichtse wijken Mariaberg en Randwijck kunnen verbeteren. De opbrengsten van de studenten worden geïntegreerd in City Deal Maastricht. Studenten met verschillende nationaliteiten werkten multidisciplinair samen en dat resulteerde in eindproducten die ons in staat stellen om realistische en relevante interventies door te voeren.

Onderzoek en onderwijs geïntegreerd in de kunstopleidingen

Jaarlijks organiseert het lectoraat Autonomie en Openbaarheid in de Kunsten minstens één onderzoeksatelier binnen het curriculum van een van de kunstopleidingen. Het onderzoeksatelier is een hybride leeromgeving rondom een (maatschappelijk) thema, waarin uitdagend onderwijs gecombineerd wordt met artistiek onderzoek. De uitwisseling tussen maken en reflecteren, tussen denken en doen, staat centraal. De ateliers spelen zich af op grensvlakken van disciplines, en vormen kruispunten waar kunst, wetenschap en samenleving elkaar kunnen ontmoeten. Deze interdisciplinariteit resonanceert met het toenemend hybride werkveld van kunstenaars en ontwerpers. Meer dan ooit tevoren zoeken makers, in dienst van hun artistieke praktijk, aansluiting bij uiteenlopende partners en contexten. Het is daarom belangrijk dat studenten leren om hun werk relevant te maken voor nieuwe domeinen. Het leren doen van onderzoek levert hieraan een belangrijke bijdrage.

4 Betekenis van praktijkgericht onderzoek voor het werkveld

Het praktijkgerichte onderzoek dat bij Zuyd Hogeschool wordt uitgevoerd start met vragen uit de samenleving. Het werkveld en de professies waarop de vragen zijn gericht, vinden in de samenwerking hun weg via de lectoraten en opleidingen. De thematieken waar we in de lectoraten op focussen, vinden de oorsprong in de uitdagingen die in het betreffende werkveld worden ervaren. Door de integratie van het onderzoek in het onderwijs en de nauwe samenwerking met het werkveld worden door de lectoraten bijdragen geleverd aan specifieke praktijkproblemen.

Het werkveld bevindt zich voor veel opleidingen van Zuyd Hogeschool in de regio en de Euregio. Maar het werkveld kan zich ook bevinden op nationaal of internationaal niveau, en daarmee is ook het praktijkgerichte onderzoek breder gericht. Als Zuyd hebben we echter ook de opdracht om als kennisinstelling van betekenis te zijn voor de regio waarin we ons bevinden. Het betekent dat de uitdagingen in onderzoek die worden opgepakt vaak ook aansluiten bij de thematieken die in de (Eu)regio spelen en zo maatschappelijke waarde hebben. Om deze regionale maatschappelijke impact vanuit het onderzoek te vergroten, bundelen we onze expertise en kracht op vier thema's die aansluiten bij de belangrijke transitieopgaven van de (Eu) regio. Op deze vier thema's werkt Zuyd samen met partners op de Brightlands-campusen aan de grote uitdagingen waarvoor de regio staat.

De thema's zijn:

- Het versterken van de vitaliteit en participatie van de bevolking, ondersteund door innovatieve technologie. Dit thema raakt aan de gezondheid van Limburg en de Limburgers (Gezonde samenleving).
- Het stimuleren van het gebruik van data door huidige en toekomstige professionals, vakgebieden en omgeving, organisatie en bedrijfsleven. Dit thema raakt aan de economische ontwikkeling van de regio (Toekomstbestendig bedrijfsleven).
- De merkbare bevordering van de leefbaarheid en vitaliteit van de woonomgeving, met focus op Parkstad Limburg. Dit thema raakt aan de leefbaarheid van een vergrijzende en krimpende regio (Waardevolle wijken).
- Het substantieel reduceren van de CO₂-footprint van Chemelot. Dit thema raakt aan de verduurzaming van de regio (Circulair produceren).

Vanuit de quadruple helix-gedachte werken lectoren en docent-onderzoekers, beleidsmakers, ondernemers én studenten samen aan onderzoeksprojecten om op de transitiethema's de innovatiekracht van de regio te versterken. De studenten zijn daarin belangrijke spelers, want zij zijn in die regio de professionals van de toekomst. De lectoren en de docent-onderzoekers zijn voor het initiëren van onderzoeksprojecten veelal het eerste aanspreekpunt en mede vormgever van het praktijkgerichte onderzoek.

De lectoraten binnen Zuyd dragen vanuit hun expertise waar relevant bij aan één of meerdere transitiethema's. Daarbij wordt de samenwerking tussen de lectoraten nadrukkelijk opgezocht, om zo de multidisciplinariteit te borgen die veelal nodig is om complexe maatschappelijke vraagstukken aan te pakken. Daarbij wordt nadrukkelijk ook de samenwerking gezocht met collega-kennisinstellingen. Daar waar opleidingen en onderzoek een meer nationale of internationale context hebben en/of maatschappelijke of kennisvraagstukken de regio overstijgen, beperkt het praktijkgerichte onderzoek van Zuyd Hogeschool zich vanzelfsprekend niet alleen tot de regionale transitiethema's.

Zuyd hecht aan de duurzaamheid van het praktijkgerichte onderzoek en om dat te realiseren, streven we er voortdurend naar om tweede- en derdegeldstroomprojecten te acquireren. Samen met provincie en gemeenten worden initiatieven met het werkveld en met collega-kennisinstellingen genomen om via praktijkgericht onderzoek de innovatie – ook gegeven de provinciale agenda – vorm te geven en worden onderzoeksvoorstellen ingediend bij subsidieverstrekkingen als NWO, SIA en de Europese Unie.

Het praktijkgerichte onderzoek bij Zuyd draagt dus bij aan de innovatie in de regio en daarbuiten. Dat wordt zichtbaar in de vele projecten die we met de professionals uit het werkveld uitvoeren, en in de resultaatgerichtheid en duurzaamheid van deze projecten en de producten die het oplevert.

Datavisualisatie in het onderwijs

Door de tegenwoordig enorme datastroom weet je niet meer wat je wel ziet, wat je verkeerd ziet en wat relevant is om te zien. Aan die leemte kan datavisualisatie iets doen. Door gebruik te maken van visualisaties kun je honderden pagina's aan publicaties snel inzichtelijk maken, waardoor ook veel meer mensen toegang krijgen tot de informatie. Vanuit het lectoraat Data Intelligence is het event Dataviscamp opgezet, gericht op het overbruggen van de kloof tussen data en mensen. Docent-onderzoekers, professionals uit het bedrijfsleven en studenten komen samen om vanuit verschillende perspectieven te kijken op welke manier datavisualisatie nu al wordt ingezet en hoe dit nog verbeterd kan worden. Door middel van lezingen, workshops en interactieve presentaties gaan de deelnemers data vanuit een ander perspectief zien en begrijpen.

De Future Proof Human Capital Scan

In samenwerking met sociaal-economisch kenniscentrum Neimed, Leo Loopbaan, de Limburgse Werkgeversvereniging (LWV) en Leerwerkloketten heeft het lectoraat Employability de Future Proof Human Capital Scan ontwikkeld. De scan brengt in beeld of een organisatie op het gebied van Human Resources klaar is voor de toekomst, en helpt bij het vinden van oplossingen waar dit niet het geval is. De expertisemanager Arbeidsmarkt en Onderwijs bij LWV zegt: "We weten dat veel ondernemers worstelen met verschillende vraagstukken. Blijven onze medewerkers mentaal op de been? Heb ik voldoende werknemers als de economie aantrekt? Zijn mijn mensen voldoende opgeleid en breed inzetbaar? Hoe blijven ze gezond?" Met de scan wordt in samenwerking met opleidingen de situatie binnen een bedrijf in kaart gebracht en worden concreet adviezen gegeven over hoe ondernemers met vitaliteit aan de slag kunnen gaan.

5

Betekenis van praktijkgericht onderzoek voor communities

Het praktijkgerichte onderzoek wordt binnen Zuyd projectmatig aangepakt en de onderzoeksprojecten vinden nooit geïsoleerd plaats. In de projecten werken lectoren, docent-onderzoekers, studenten, docenten, professionals uit de beroepspraktijk, partners van andere kennisinstellingen en eventueel beleidsmakers samen. Ze vormen een community. De wijze waarop we een community zien past het beste bij wat Wenger⁸ een 'community of practice' noemt. Hij beschrijft het als volgt: 'Communities of practice are groups of people who share a concern or a passion for something they do and learn how to do it better as they interact regularly'.

De community gaat verder dan een samenwerking in een project alleen: door de veelheid aan projecten en mensen die in die onderzoeksprojecten samenwerken ontstaat een netwerk van mensen die elkaar kennen, en weten welke expertise waar te vinden is. Men weet elkaar ook daadwerkelijk op te zoeken om nieuwe initiatieven uit te zetten. Dergelijke communities en netwerken zijn veelal organisch, en ze kunnen worden gevoed en ondersteund vanuit de lectoraten door specifiek aandacht te geven aan de communityvorming. Dit kan door het organiseren van netwerkbijeenkomsten, maar ook door het opzetten van een communitywebsite waar mensen elkaar kunnen vinden en informatie kan worden gedeeld. De lector en de docent-onderzoekers kunnen daarbij fungeren als kennismakelaars en vanuit het netwerk mensen (studenten, docenten, professionals uit het werkveld en onderzoekers van bijvoorbeeld andere kennisinstellingen) aan elkaar koppelen die elkaars expertise zoeken.

De community kan een aanzuigende werking hebben in het brede beroepenveld en ook de transitie-thema's kunnen daarbij ondersteunend zijn. Door juist op de brede – voor de (Eu)regio – maatschappelijke thema's de multidisciplinariteit in een community op te zoeken, genereren we nieuwe initiatieven en innovaties. De Brightlands-campusen in de regio en de expertisecentra CHILL en EIZT, maar ook de werkveldcommissies die gekoppeld zijn aan onze opleidingen, vormen daarbij mooie startpunten. Op de campusen wordt tevens samengewerkt met de andere kennisinstellingen in de regio, wat maakt dat in de communities niet alleen studenten aanwezig zijn vanuit Zuyd, maar ook vanuit de universiteiten en het middelbaar beroepsonderwijs.

Een community overstijgt vaak de regio, daar de lectoren en docent-onderzoekers nationaal en internationaal aansluiten bij expertisegroepen die passen bij de thematieken die in de lectoraten centraal staan. De experts treffen elkaar tijdens (inter)nationale conferenties, zoeken elkaar op om onderzoeksvoorstellen vorm te geven voor bijvoorbeeld calls vanuit de EU, of ze publiceren samen. Deze brede samenwerking sluit aan bij de internationaliseringsgedachte. Het meenemen van studenten in deze netwerken geeft mede vorm aan ons streven om studenten interculturele competenties mee te geven en hen met een 'global mind' op te leiden.

⁸ Wenger, E. (2006). *Communities of practice a brief introduction*. Retrieved from <http://www.ewenger.com/theory/>.

Applied Science: Leren in een community op de Brightlands Chemelot Campus

Alle studenten van de opleiding Applied Science leiden we op in de beroepspraktijk van de Brightlands Chemelot Campus. Als beginnende professionals werken ze hier vanaf dag één in 'learning communities' samen met docenten, lectoren en ervaren professionals uit het werkveld aan maatschappelijke opgaven binnen de thema's duurzaamheid en gezondheid. In state-of-the-artlaboratoria op de campus werken de studenten in het hart van de wereld van chemie.

Interprofessioneel opleiden en samenwerken (IPOS) in zorg en welzijn

De gezondheidszorg verandert. Om goed te kunnen samenwerken in de praktijk moeten de verschillende zorgprofessionals elkaars taal en discipline kennen en begrijpen. IPOS is hiervoor de sleutel. Als fysiotherapeut, ergotherapeut, logopedist, biometrist, verpleegkundige, verloskundige, vaktherapeut en social worker leer je van, over en met elkaar in interprofessionele communities of practice (IPCoPs). Dit gebeurt samen met wo-, hbo- en mbo-studenten, binnen alle vier de jaren van het regulier onderwijs en in de praktijkstage, waaraan jaarlijks zo'n tweeduizend studenten en honderd docenten deelnemen.

Het lectoraat Autonomie en Participatie van Chronisch Zieken is de kartrekker van IPOS binnen zorg en welzijn en draagt continu bij aan innovatie in het IPOS-onderwijs en de -praktijk, met innovatie- en onderzoeksprojecten over toetsing, interprofessionele bachelorscripties en online peer feedback. Vanuit de IPOS-werkgroep, waar alle gezondheidszorgopleidingen in participeren, wordt actief informatie over het IPOS-onderwijs breed toegankelijk gemaakt en onderling afgestemd. Studenten zijn enthousiast over interprofessioneel onderwijs, blijkt uit citaten in een evaluatie: "Ik had nooit gedacht hoeveel we van elkaar konden leren. We vullen elkaar mooi aan, ieder vanuit ons eigen perspectief". En: "In de eerste twee jaar had ik al IP-onderwijs. Samenwerken in de stage is heel anders. Ik kan nu veel meer overdragen aan andere disciplines."

(zie ook https://zuyd.figshare.com/articles/dataset/Interprofessioneel_Opleiden_en_Samenwerken_IPOS_/7857200)

6

Betekenis van praktijkgericht onderzoek voor talentontwikkeling

Het praktijkgerichte onderzoek binnen Zuyd Hogeschool vormt samen met het onderwijs het primaire proces. Dit betekent dat vanuit de vakinhoud, het docentschap en het onderzoek, medewerkers en studenten maar ook de professionals uit het werkveld hun talenten kunnen inzetten en versterken.

Ons onderwijs, waarin het onderzoek een belangrijke rol speelt, is als vanzelfsprekend gericht op de ontwikkeling van de talenten van onze studenten, waarbij we de diversiteit in onze studentenpopulatie als een verrijking zien. Professionals in het werkveld kunnen in de projecten waarin we samenwerken ook hun talenten en vakinhoudelijke expertise vergroten. Het is vooral van belang om docenten te faciliteren die de ambitie hebben om met een onderzoekende houding, onderbouwd door evidenties uit eerder onderzoek⁹, bij te dragen aan de innovatie van het eigen onderwijs, of die zich als docent-onderzoeker verder willen ontwikkelen en profileren. De lectoraten kunnen samen in multidisciplinaire teams invulling geven aan dit aspect van docentprofessionalisering.

⁹ Jenkins, A., & Healey, M. (2009). *Developing undergraduate research and inquiry*. York: Higher Education Academy.

Onderzoek docente Verpleegkunde wint wetenschapsprijs

Docente Laura Beunen-Verbeek van de Academie voor Verpleegkunde heeft de *Johanna Diepeveen-Speekenbrink Wetenschapsprijs* gewonnen met een artikel over stervensbegeleiding bij dementerenden. Als iemand met dementie komt te overlijden, is het erg belangrijk dat zorgprofessionals de familie met respect en aandacht bejegenen. Die goede zorg vergroot de kans op een vredig sterfbed én het verzacht het pijnlijke verlies voor de nabestaanden. Dit schrijft Laura Beunen-Verbeek, docente Verpleegkunde, in een artikel in het toonaangevende medisch tijdschrift *The Journal of the Medical Directors Association*. Haar onderzoek, dat onderdeel was van het project DEDICATED binnen de *Academische Werkplaats Ouderenzorg*, wordt zeer gewaardeerd en heeft grote waarde voor het onderwijs en het werkveld.

MERIAN: talentontwikkeling door te promoveren in de kunsten

MERIAN (*Maastricht Experimental Research In and through the Arts Network*) is een omgeving waarin geselecteerde PhD-kandidaten vanuit alle kunst- en wetenschappelijke disciplines een promotietraject in 'Maastrichtse stijl' artistiek onderzoek kunnen doen. MERIAN is in studiejaar 2020-2021 van start gegaan als een ruimte voor gezamenlijk onderzoek dat zich tussen maken en denken afspeelt. Promovendi ontwikkelen innovatieve onderzoeksstijlen waarbij ze de krachten en kwetsbaarheden van kunst en wetenschap met elkaar combineren. Hun onderzoek gaat in op maatschappelijke kwesties die relevant zijn in de Euregio Maas-Rijn. Deze samenwerking tussen de Universiteit Maastricht, Zuyd Hogeschool en de Jan van Eyck Academie bouwt op bestaande expertise in de onderzoeks-, kunst- en hogeronderwijsnetwerken in Maastricht. MERIAN biedt kansen voor docenten die hun talenten verder willen ontwikkelen.

Voor Zuyd betekent dit dat de organisatie is voorbereid om aan de ambities van docenten tegemoet te komen door gericht in te zetten op humanresource development. In de systematiek is het mogelijk om als beginnende docent-onderzoeker bijvoorbeeld te starten met een promotietraject, om na het voltooien van een PhD-traject in het onderzoek verder te groeien door bijvoorbeeld een postdocpositie. Ook het doorgroeien met een PD-traject (de derde cyclus in het hoger beroepsonderwijs) behoort binnenkort tot de mogelijkheden voor mensen die een hbo-master hebben afgerond. Op deze wijze kunnen docenten hun vakinhoudelijke expertise en onderzoekvaardigheden verder uitbouwen, waarbij wellicht ook mogelijkheden tot het doorgroeien tot een positie van lector behoren. Deze enigszins klassieke route in een onderzoekscarrière zal niet voor een ieder zijn weggelegd en is wellicht ook niet een ieders ambitie. De ambitie om te groeien ten aanzien van een onderzoekende houding en het kunnen bijdragen aan de innovatie van het eigen onderwijs, waarbij resultaten uit onderzoek worden meegenomen, zijn ook routes die facilitering vragen.

Vanuit de behoeftes van het werkveld, de maatschappelijke transitithema's en de expertise in de instelling is het aantal en de inhoud van de lectoraten flexibel, zodat de aansluiting maximaal geborgd blijft. Daarbij is het even belangrijk dat vanuit het opleidingsperspectief de inhoud van en de expertise in de lectoraten blijft aansluiten bij de eindkwalificaties van de opleiding. Dit alles is een continu samenspel tussen de belangen vanuit het werkveld, de opleidingen en de ambities van de docenten. Vanuit het perspectief van humanresourcemanagement vraagt dit om een goede match.

7

Betekenis van praktijkgericht onderzoek voor kennisontwikkeling

Met ons praktijkgerichte onderzoek dragen we bij aan de kennisontwikkeling in het vakgebied. De innovaties en onderzochte oplossingen, producten en exploraties geven inzichten die bijdragen aan wat werkt, hoe het werkt en waarom het zo werkt. De kennis verkregen uit praktijkgericht onderzoek is veelal gesitueerd in een bepaalde context, wat maakt dat het generaliseren van de bevindingen niet altijd meteen mogelijk is. Met vervolgonderzoek kan op basis van de bevindingen en evidenties worden gestaafd of dezelfde resultaten kunnen worden bereikt in aanverwante contexten. Zo dragen onderzoeken naar bepaalde aanpakken in meerdere contexten bij aan algemene en generieke inzichten. De uit praktijkgericht onderzoek verkregen kennis kan, in combinatie met de bevindingen uit meer fundamenteel onderzoek, leiden tot nieuwe vraagstellingen die zowel theorie- als praktijkgedreven kunnen zijn. Dit maakt dat een goede samenwerking met universiteiten en collega-kennisinstellingen van groot belang is, zodat synergie wordt bereikt en kennisontwikkeling in de volle breedte wordt geborgd.

In het praktijkgerichte onderzoek is het van belang kennis en inzichten te valoriseren. Als we onderzoek samen met het werkveld in co-creatie opzetten, is het valoriseren van de inzichten in de specifieke context vanaf de start geborgd. Het valoriseren zit op deze wijze ook in het hart van het praktijkgerichte onderzoek. Om bevindingen van het praktijkgerichte onderzoek verder zijn weg te laten vinden, zijn ook andere disseminatieactiviteiten van belang. Om de opgedane kennis voor professionals uit het betreffende werkveld te ontsluiten zijn allerlei mogelijke kanalen te hanteren: vakpublicaties, conferenties, workshops, lezingen, moocs, webinars enz. Ook via onze opleidingen vinden kennis en inzichten in bijvoorbeeld minoren, het curriculum en via afstudeerprojecten hun weg naar de praktijk. Voor bredere, meer populaire aandacht zijn verschillende media in te zetten. Daarbij kan gedacht worden aan social media, de schrijvende pers, maar ook andere 'free publicity' kan helpen om mooie inzichten breder onder de aandacht te brengen en de zichtbaarheid van ons onderzoek te vergroten. Als het gaat om het wetenschappelijk kenbaar maken van de verworven resultaten en inzichten zijn tijdschriften gericht op 'applied sciences' een goede optie.

Een belangrijk aspect bij het verspreiden van kennis en inzichten is het hanteren van een open science¹⁰-principe. We streven ernaar om onze publicaties en disseminatieactiviteiten zoveel mogelijk als open source beschikbaar te stellen, zodat zoveel mogelijk geïnteresseerden kennis kunnen nemen van onze bevindingen.

¹⁰ NWO (2021). *Open Science*. Retrieved from <https://www.nwo.nl/open-science>.

Sustainable Energy in the Built Environment: Rolling Solar

Het lectoraat Sustainable Energy in the Built Environment werkt mee in het Interreg innovatieproject Rolling Solar aan de ontwikkeling van opschaalbare, betaalbare en betrouwbare zonnewegen. Vanaf 2021 wordt daartoe op Brightlands Chemelot Campus een proefwegdek in gebruik genomen. In de zonneweg worden zowel kristallijn silicium- als dunnefilmzonnecellen getest op temperatuurprofielen, elektriciteitsproductie en robuustheid. "Hiermee gaan we grote technologische stappen zetten. De rol van het lectoraat in dit project is het faciliteren en het onderzoeken van het gebruik van de zonneweg, en we doen dit samen met SolaRoad, Strukton, TNO-Solliance, BMC en UHasselt. In april 2022 moeten de resultaten van de pilot met de zonneweg op Brightlands Chemelot Campus bekend zijn. Dat maakt de weg vrij voor opschaling in de vorm van grootschaligere proeven in bestaande wegtrajecten", aldus lector.

Inzichten in ontwikkeling van internationale competenties

Het lectoraat Global Minds @ Work doet onderzoek naar (de ontwikkeling van) internationale competenties, het ontwikkelen van onderwijstools op dit terrein en het opbouwen van een nationaal en internationaal kennisnetwerk. Het onderzoek richt zich op effecten van internationale onderwijsactiviteiten – 'at home' en in het buitenland – op de ontwikkeling van internationale competenties bij studenten en young professionals. Veel data voor het onderzoek wordt verkregen uit de Global Mind Monitor. Dit is een assessment voor studenten en professionals om te reflecteren op hun global competences. Ze kunnen hun ontwikkeling monitoren op basis van effecten van onderwijsactiviteiten thuis én in het buitenland. Concrete parameters helpen docenten bij evaluatiegesprekken met studenten. De monitor kan eenmalig, voor of na verblijf in het buitenland of longitudinaal worden ingezet.

Tot slot

De Zuyd-visie op de betekenis van praktijkgericht onderzoek in het hoger beroepsonderwijs sluit aan bij de passie voor ontwikkeling in al zijn facetten, die we als Zuyd laten zien. Deze visie sluit naadloos aan op onze eigentijdse visie op hoger beroepsonderwijs¹¹. Onderwijs en onderzoek zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en de integratie is essentieel om onze ambitie als kennisinstelling in het hoger onderwijs waar te maken.

Onze ambitie is dat ook het werkveld – in de(Eu)regio en (inter)nationaal – aangeeft dat ze onze studenten als hooggewaardeerde vakbekwame professionals met een onderzoekende en kritische houding zien, die de innovatiekracht hebben om bij te dragen aan de veranderingen in het beroepenveld en de samenleving. Deze ambitie vraagt om een goede positionering van ons praktijkgerichte onderzoek. De basis daarbij is dat we betekenisvol praktijkgericht onderzoek initiëren en uitvoeren dat bijdraagt aan inhoudelijk actuele opleidingen, innovaties in het werkveld, communityvorming, talentontwikkeling en kennisontwikkeling, en waarbij we blijven voldoen aan de criteria zoals gesteld in het Brancheprotocol Kwaliteitszorg Onderzoek¹².

Met deze basis geformuleerd in deze onderzoeksvisie stellen we een langetermijndoel vast en creëren we mogelijkheden om onze passie voor ontwikkeling verder vorm te geven.

Stichting Zuyd Hogeschool
Postbus 550
6400 AN Heerlen

Colofon
Uitgave: Zuyd Hogeschool
Samenstelling en (eind)redactie: schrijfteam o.l.v. Saskia Brand-Gruwel,
dienst Marketing en Communicatie.
Vormgeving: Lücker Design
Beeld/fotografie: Jonathan Vos Fotografie e.a.

Juni 2021

¹¹ Zuyd (2021). *De Zuyd-visie op eigentijds hoger beroepsonderwijs*. Heerlen, Zuyd Hogeschool.

¹² Vereniging Hogescholen (2015). *Brancheprotocol Kwaliteitszorg Onderzoek 2016-2022*. Den Haag, Nederland.

